

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
AA3 විභාගය - 2016 ජූලි

(AA32) කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය හා මූල්‍ය
(Management Accounting and Finance)

- **අයදුම්කරුවන්ට උපදෙස්** (අවධානයෙන් කියවිය යුතුය):

	2016-07-17
	පෙරවරු
	[8.45 – 12.00]
- (1) **දී ඇති කාලය :** කියවීම සඳහා - විනාඩි 15 යි.
උත්තර ලිවීම සඳහා - පැය 03 යි.

	පිටු ගණන : 10
	ප්‍රශ්න ගණන: 09
- (2) **සියලුම ප්‍රශ්න වලට උත්තර සැපයිය යුතු වේ.**
- (3) **ඉල්ලුම් කරන ලද මාධ්‍යයෙන්, එක් භාෂාවකින් පමණක්, ඔබ වෙත සපයන ලද පොත්වල උත්තර ලියන්න.**
- (4) **ගණනය කිරීම් සහ පෙරවැඩ අමුණන්න. උපකල්පන කිසිවක් ඇතොත්, ඒවා පැහැදිලිව දක්වන්න.**
- (5) **වැඩසටහන් ගතකිරීම කළ නොහැකි ගණක යන්ත්‍ර පමණක් භාවිත කිරීමට ඉඩ දෙනු ලැබේ.**
- (6) **අර්ථකථන සහිත කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුව අමුණා ඇත. සෑම ප්‍රශ්නයකම කළ යුතු ක්‍රියාවකින් යුක්ත වේ. කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුවේ එම ක්‍රියාව සඳහා දී ඇති අර්ථකථනය පදනම් කරගෙන අයදුම්කරුවන් විසින් ප්‍රශ්නය සඳහා අවශ්‍ය උත්තර සැපයිය යුතුය.**
- (7) **යුතු පත්‍රිකා අමුණා ඇත.**
- (8) **ගණිතමය වගු සපයනු ලැබේ.**
- (9) **ලකුණු 100 යි.**

A කොටස

අතිවාර්යය ප්‍රශ්න හතර (04) කි.

(මුළු ලකුණු 20)

01 වන ප්‍රශ්නය

"පෞද්ගලික මූල්‍ය සැලසුම්කරණය" යනු පෞද්ගලික ආර්ථික තෘප්තිය ලඟාකර ගැනීම සඳහා මුදල් කළමනාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලියයි.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ,

- (a) "පෞද්ගලික අයවැය" (Personal Budget) යන පදය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
- (b) පෞද්ගලික මූල්‍ය සැලසුම්කරණයේ වාසි දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 05)

02 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත ඇබරෝ සමාගම, වෙළඳාමේ යෙදී සිටින සමාගමක් වන අතර, 2016 පළමු කාර්තුව සඳහා පිළියෙල කරන ලද එහි සාරාංශගත මුදල් පුරෝකථනය පහත සඳහන් පරිදි වේ:

විස්තරය	ප්‍රමාණය (රු.'000)
2016 ජනවාරි 01 දිනට ආරම්භක මුදල් ශේෂය	2,000
මුළු ලැබීම්	15,000
මුළු ගෙවීම්	(20,000)
2016 මාර්තු 31 දිනට අවසාන මුදල් ශේෂය	(3,000)

2016 දෙවන කාර්තුව අවසානයේදී මුදල් අතිරික්තයක් (surplus) ලබා ගැනීමට සමාගම සැලසුම් කරමින් සිටී.

මෙම විසින් කළ යුතු දෑ,

- 2016 පළමු කාර්තුවේදී මුදල් උග්‍රතාවයක් (cash deficit) ඇතිවීමට හේතු විය හැකි කරුණු දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)
- 2016 දෙවන කාර්තුවේදී මුදල් අතිරික්තයක් ලබා ගැනීම සඳහා උපක්‍රම / ක්‍රම තුනක්(03) හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 05)

03 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත PD සමාගම, P සහ D නමැති නිෂ්පාදිත දෙකක් නිෂ්පාදනය කර විකුණයි. 2016 අගෝස්තු මාසයට, සමාගමේ පොත් වලින්, පහත සඳහන් තොරතුරු උපුටාගෙන තිබේ:

විස්තරය		P නිෂ්පාදිතය	D නිෂ්පාදිතය
ඒකකයක විකුණුම් මිල	(රු.)	920	725
ඒකකයකට සෘජු ද්‍රව්‍ය (කිලෝග්‍රෑම් එකක් රු.40/- බැගින්)	(රු.)	80	120
ඒකකයකට සෘජු ශ්‍රමය:			
සෘජු පුහුණු ශ්‍රමය (පැයකට රු.200/- බැගින්)	(රු.)	300	200
සෘජු නුපුහුණු ශ්‍රමය (පැයකට රු.85/- බැගින්)	(රු.)	255	170
ඒකකයකට විචල්‍ය පොදුකාර්ය	(රු.)	90	70
ඒකකයකට ස්ථාවර නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය	(රු.)	75	50
මාසික ඉල්ලුම	(ඒකක)	150,000	120,000

2016 අගෝස්තු මාසය සඳහා සෘජු පුහුණු ශ්‍රම පැය 330,000 ක් පමණක් සමාගමට ලබාගත හැකිවනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

මෙම විසින් කළ යුතු දෑ,

2016 අගෝස්තු මාසය සඳහා සමාගමේ ලාභය උපරිම කරන ප්‍රශස්ත නිෂ්පාදන මිශ්‍රණය (optimal production mix) ගණනය කරන්න. (ලකුණු 05)

04 වන ප්‍රශ්නය

2016 මාර්තු 31 සහ 2015 මාර්තු 31 දිනයන්ගෙන් අවසන් වර්ෂ සඳහා වූ සීමාසහිත ඇල්ටෝ සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් පහත සඳහන් ශේෂ උසුටාගෙන ඇත:

	2016 මාර්තු 31 දිනට (රු.)	2015 මාර්තු 31 දිනට (රු.)
පොලී සහ බදු වලට පෙර ලාභය	1,468,500	1,240,200
බදු පෙර ලාභය	1,015,000	980,000
බදු පසු ලාභය	835,000	884,000
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	8,500,000	8,500,000
රඳවාගත් ඉපැයීම්	4,485,000	3,650,000
වෙනත් සංචිත	1,250,000	1,250,000
මුළු ස්කන්ධය	14,235,000	13,400,000
දිගුකාලීන ණය	3,565,000	2,200,000
ජංගම වගකීම්	650,000	725,000

මබ විසින් කළ යුතු දෑ,

- (a) ඉහත සඳහන් තොරතුරු භාවිත කරමින් කාලසීමා දෙක සඳහා යෙදූ ප්‍රාග්ධනය සඳහා ප්‍රතිලාභය [Return on Capital Employed (ROCE)] ගණනය කරන්න. (ලකුණු 03)
- (b) කාර්යසාධන මිනුමක් ලෙස යෙදූ ප්‍රාග්ධනය සඳහා ප්‍රතිලාභය (ROCE) භාවිත කිරීමේ වාසි දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

B කොටස

අනිවාර්යය ප්‍රශ්න තුන (03) කි.

(මුළු ලකුණු 30)

05 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත කෙතල් ගෘප් (පොද්ගලික) සමාගම (KGPL) 2015 වර්ෂයේදී සුනඛයන් සඳහා අළුත් ආහාරයක් හඳුන්වා දුන් අතර, පහත සඳහන් තොරතුරු නව නිෂ්පාදිතයට අදාළ වේ:

වාර්ෂික විකුණුම්	රු. මිලියන 20
ඒකකයක විකුණුම් මිල	රු.400/-
ඒකකයක විවලය පිරිවැය	රු.250/-
වාර්ෂික ස්ථාවර පිරිවැය	රු. මිලියන 4

KGPL සමාගමට වඩාත් වාසිදායක වන ලෙස ඒකකයක් රු.380/- බැගින්, හෝ ඒකකයක් රු.360/- බැගින් වන පරිදි මිල අඩු කිරීමට කළමනාකාරිත්වය සැලසුම් කරමින් සිටී. කළමනාකාරිත්වය විසින් එක් එක් මිල ගණන් යටතේ පවතින ඉල්ලුම් මට්ටම්, ඒවාට අදාළ සම්භාවිතා ද සමඟ පහත සඳහන් ආකාරයෙන් ඇස්තමේන්තුගත කර තිබේ:

වාර්ෂික ඉල්ලුම (ඒකක)	සම්භාවිතාවය	
	ඒකකයක් රු.380/- බැගින්	ඒකකයක් රු.360/- බැගින්
70,000	70%	60%
90,000	30%	40%

වාර්ෂිකව ඒකක 77,000 කට වඩා නිපදවනු ලබන්නේ නම් රු. මිලියන 2 ක අතිරේක ස්ථාවර නිෂ්පාදන පිරිවැයක් KGPL සමාගම දැරිය යුතු වේ.

මෙම විසින් කළ යුතු දෑ,

- (a) එක් එක් මිල සහ ඉල්ලුම් මට්ටමේදී ප්‍රවර්ධන ලාභය සහ ඇස්තමේන්තුගත ලාභය පෙන්වමින් වගුවක් පිළියෙල කරන්න. (ලකුණු 08)
- (b) සමාගම සඳහා යෝග්‍ය මිල මට්ටම හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 10)

06 වන ප්‍රශ්නය

2016 ජූනි මාසය සඳහා සීමාසහිත රෝස් සමාගමේ අයවැයගත සහ සත්‍ය ප්‍රතිඵල පහත සඳහන් පරිදි වේ. සමාගම ආන්තික පිරිවැයකරණ ක්‍රමයක් භාවිත කරනු ලබයි:

	අයවැයගත (රු.'000)	සත්‍ය (රු.'000)
විකුණුම්	425	416
පිරිවැය:		
සෘජු ද්‍රව්‍ය	150	160
සෘජු ශ්‍රමය	75	80
විවිධ නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය	25	18
ස්ථාවර නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය	30	25
පරිපාලන වියදම්	50	55
බෙදාහැරීමේ වියදම්	45	60
මුළු පිරිවැය	375	398
ලාභය	50	18

පහත සඳහන් අමතර තොරතුරු ද සපයා ඇත:

- (1) සමාගම තොග කිසිවක් පවත්වා නොගන්නා අතර, මාසයක් තුළ සම්පූර්ණ නිෂ්පාදනය එම මාසයේදීම විකුණනු ලබයි.
- (2) මාසය සඳහා අයවැයගත විකුණුම් සහ සත්‍ය විකුණුම් පිළිවෙලින් ඒකක 20,000 ක් සහ ඒකක 18,000 ක් විය.
- (3) පරිපාලන වියදම් සහ බෙදාහැරීමේ වියදම් මාසයේ ස්ථාවර පිරිවැය ලෙස සලකනු ලැබේ.

මබ විසින් කළ යුතු දෑ,

(a) නම්‍ය අයවැය (flexible budget) මත පදනම්ව, ආන්තික පිරිවැය ආකෘතිය භාවිත කරමින්, 2016 ජූනි මාසය සඳහා, මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනයක් / අයවැය පාලන ප්‍රකාශනයක් (an operating statement / a budgetary control statement) පිළියෙල කරන්න. (ලකුණු 08)

(b) අයවැයමය පාලනයේ (budgetary control) සීමාවන් දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 10)

07 වන ප්‍රශ්නය

කොළඹ කොටස් හුවමාරුවෙහි ලැයිස්තුගත සමාගමක් වන සීමාසහිත අශෝක පොදු සමාගම (ACL), 100% ක් ම ස්කන්ධ හිමිකම් (equity owned) සහිත සමාගමකි. සමාගමේ කළමනාකරණය විසින් රු.මිලියන 200 ක මූලික ප්‍රාග්ධන ගලායාමක් (capital outflow) සහිත ව්‍යාපෘතියක ආයෝජනය කිරීම පිළිබඳව සලකා බලමින් සිටී. ප්‍රමාණවත් අරමුදල් ACL සමාගමට නොමැති බැවින්, වර්ෂයකට 15% බැගින් වූ ස්ථාවර පොලී අනුපාතිකයක් මත වර්ෂ 5 ක බැංකු ණයක්, ලබාගෙන මෙම ව්‍යාපෘතිය මූල්‍යයනය කිරීම පිළිබඳව කළමනාකරණයේ සැලකිල්ල යොමු වී ඇත. 2016 ජූනි 30 දිනට ACL සමාගමේ කොටස්හිමියන්ගේ අරමුදල පහත සඳහන් පරිදි වේ:

විස්තරය	ප්‍රමාණය (රු. මිලියන)
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය (සාමාන්‍ය කොටස් 1,000,000)	500
රඳවාගත් ඉපැයීම්	100
කොටස්හිමියන්ගේ අරමුදල	600

ACL සමාගම, කොටසකට රු.25/- බැගින් වූ ලාභාංශයක් මැනදී අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ගෙවන ලද අතර, ලාභාංශ වර්ෂයකට 15% ක අනුපාතයකින් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. ACL සමාගමේ සාමාන්‍ය කොටසක වර්තමාන වෙළෙඳ මිල (trading price) රු.900/- කි.

බඳු නොසලකා හරින්න.

මබ විසින් කළ යුතු දෑ,

(a) බැංකු ණය යොදාගෙන ව්‍යාපෘතිය මූල්‍යනය කිරීමට ACL සමාගම තීරණය කළේ නම් සමාගමේ බරතැබූ සාමාන්‍ය ප්‍රාග්ධන පිරිවැය [weighted average cost of capital (WACC)] තක්සේරු කරන්න. (ලකුණු 05)

(b) මෙම ව්‍යාපෘතිය බැංකු ණය මුදලින් මූල්‍යනය කිරීමේ වාසි දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)

(c) දිගුකාලීන අරමුදල්කරණ ප්‍රභවයක් (long term funding source) තෝරාගැනීමේදී සලකා බැලිය යුතු සාධක තුනක්(03) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

C කොටස

අතිවාර්ෂ ප්‍රශ්න දෙක(02) කි.

(මුළු ලකුණු 50)

08 වන ප්‍රශ්නය

(A) සීමාසහිත DG සමාගම ප්‍රමුඛ පෙලේ නිෂ්පාදන සමාගමක් වන අතර, එහි කළමනාකරණය විසින් සමාගමේ නිෂ්පාදන වල ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ අදහසින් එහි දැනට තිබෙන පැරණි යන්ත්‍රයක් වෙනුවට අළුත් යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීමේ යෝජනාවක් ඇගයීමේ යෙදී සිටී.

පහත සඳහන් තොරතුරු ද සපයා තිබේ:

- (1) අළුත් යන්ත්‍රයේ පිරිවැය රු. මිලියන 100 ක් වන අතර එය වහාම ගෙවිය යුතුව ඇත. අළුත් යන්ත්‍රයේ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය වර්ෂ 5 ක් වෙතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර 5 වැනි වර්ෂය අවසානයේදී එහි සුන්බුන් අගය රු. මිලියන 14 ක් වනු ඇත.
- (2) අළුත් යන්ත්‍රය මිලදී ගනු ලබන්නේ නම්, දැනට තිබෙන පැරණි යන්ත්‍රය රු. මිලියන 6 කට වහාම විකිණිය හැකිය. දැනට තිබෙන පැරණි යන්ත්‍රය සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කර ඇත.
- (3) අළුත් යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීමත් සමඟ නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මකභාවය වැඩිවෙතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නිෂ්පාදන සඳහා ඇති ඉල්ලුම ද වැඩිවනු ඇත. ඊළඟ වර්ෂ 5 වෙනුවෙන් සමාගමේ නිෂ්පාදන සඳහා පුරෝකථනය කර ඇති වැඩි වූ ඉල්ලුම (projected demand) පහත සඳහන් පරිදි වේ:

වර්ෂය	1	2	3	4	5
ඉල්ලුම (ඒකක)	30,000	20,000	25,000	35,000	40,000

(4) පුරෝකථනය කරන ලද (forecasted) අනෙකුත් තොරතුරු පහතින් දැක්වේ:

විස්තරය	රු.
ඒකකයක විකුණුම් මිල	3,000
ඒකකයක විවලය පිරිවැය	1,500
වාර්ෂික ස්ථාවර පිරිවැය (ක්ෂය ඇතුළුව)	40,000,000

(5) සීමාසහිත DG සමාගමේ ප්‍රාග්ධන පිරිවැය වර්ෂයකට 20% කි.

(6) බදු නොසලකා හරින්න.

මඔ විසින් කළ යුතු දෑ,

- (a) වර්ෂ 5 සඳහා අළුත් යන්ත්‍රයට අදාළ සියලුම මුදල් ප්‍රවාහයන් හඳුනාගන්න. (ලකුණු 09)
- (b) ඉහත මුදල් ප්‍රවාහයන් මත පදනම්ව, පහත සඳහන් දෑ ගණනය කරන්න:
 - (i) ශුද්ධ වර්තමාන අගය [Net Present Value (NPV)].
 - (ii) අභ්‍යන්තර ඵලදා අනුපාතිකය [Internal Rate of Return (IRR)]. (ලකුණු 08)
- (c) අළුත් යන්ත්‍රයෙහි ආයෝජනය කිරීම සීමාසහිත DG සමාගමට මූල්‍යමය වශයෙන් වාසිදායක වේදැයි තක්සේරු කරන්න. (ලකුණු 02)

(B) සීමාසහිත ස්වීඩ් සමාගම ට, එම සමාගම විසින් වෙනමම නිෂ්පාදනය කරනු ලබන C3 නම් වූ නිෂ්පාදනයෙන් ඒකක 125 ක්, ඒකකයක් රු.900/- බැගින් වූ මිලකට සැපයීම සඳහා ගනුදෙනුකරුවෙකුගෙන් විශේෂ ඇණවුමක් ලැබී ඇත. C3 හි එක් එක් ඒකකය සඳහා පහත සඳහන් දෑ අවශ්‍ය වේ:

- සෘජු ද්‍රව්‍ය - කිලෝග්‍රෑමයක් රු.660/- බැගින් සෘජු ද්‍රව්‍ය කිලෝග්‍රෑම් 1 ක් වෙළෙඳපොළෙන් මිලදී ගත යුතුය.
- සෘජු ශ්‍රමය - සාමාන්‍යයෙන් පැයකට රු.500/- බැගින් ගෙවීම් කරනු ලබන පැය 0.5 ක සෘජු ශ්‍රමය, ගාච්ච කළ යුතුව ඇත. දැනට අක්‍රීය ශ්‍රම පැය (idle labour hours) 40 ක් තිබෙන අතර ඒ සඳහා වන වේතන වෙනුවෙන් සමාගම සහතික (guaranteed) වී ඇත. සෘජු ශ්‍රම සැපයුමේ කිසියම් උෟනතාවයක් (shortfall) සිදුවුවහොත්, පැයක සාමාන්‍ය අනුපාතයට වඩා 1.5 ගුණයක් බැගින් ගෙවා අතිකාල වැඩ තුළින් එය ආවරණය කරගත යුතුය.
- විචල්‍ය පොදුකාර්යය - සෘජු ශ්‍රම පැයකට රු.60/- බැගින් විචල්‍ය පොදුකාර්යය ගණනය කරනු ලැබේ.
- ස්ථාවර පොදුකාර්යය - මෙම ඇණවුම සඳහා ස්ථාවර පොදුකාර්යය, සෘජු ශ්‍රම පැයකට රු.55/- බැගින් අන්තර්ග්‍රහණය කෙරේ.

සීමාසහිත ස්වීඩ් සමාගම විසින් මෙම විශේෂ ඇණවුම බාරගත යුතුදැයි උපකාරක ගණනය කිරීම් (supporting calculations) ද සහිතව හේතු දක්වමින් තක්සේරු කරන්න. (ලකුණු 06)
(මුළු ලකුණු 25)

09 වන ප්‍රශ්නය

(A) සීමාසහිත මෙඩ්මැට් (පොද්ගලික) සමාගම (MPL), එහි එක් පිරිවැයකින් X නම් වූ නිෂ්පාදනය නිෂ්පාදනය කර දේශීය වෙළෙඳපොළට විකුණනු ලබයි.

MPL සමාගම ප්‍රමිත අන්තර්ග්‍රහණ පිරිවැයකරණ ක්‍රමයක් යොදාගනු ලබන අතර, මාසයකට ඒකක 2,000 ක් බැගින් වූ අයවැයගත නිෂ්පාදනය මත පදනම්ව, සෘජු ශ්‍රම පැය පදනමට පොදුකාර්යය අන්තර්ග්‍රහණය කරනු ලබයි. මාසය සඳහා අයවැයගත විකුණුම්, ඒකකයක් රු.12,000/- බැගින් ඒකක 2,000 ක් වේ.

X නිෂ්පාදනයේ ඒකකයක ප්‍රමිත පිරිවැය පත්‍රිකාව (standard cost card) පහත සඳහන් පරිදි වේ:

	රු.
සෘජු ද්‍රව්‍ය - A (කිලෝග්‍රෑම් එකක් රු.400/- බැගින් කිලෝග්‍රෑම් 10 ක්)	4,000
සෘජු ශ්‍රමය (පැයකට රු.150/- බැගින් පැය 4 ක්)	600
විචල්‍ය පොදුකාර්යය (පැයකට රු.100/- බැගින් පැය 4 ක්)	400
ස්ථාවර නිෂ්පාදන පොදුකාර්යය (පැයකට රු.200/- බැගින් පැය 4 ක්)	800
මුළු පිරිවැය	5,800

2016 ජූනි මාසය සඳහා වාර්තා වූ සත්‍ය ප්‍රතිඵල පහත සඳහන් පරිදි වේ:

නිෂ්පාදනය සහ විකුණුම්	ඒකක 1,800
ඒකකයක විකුණුම් මිල	රු.13,000/-
සෘජු ද්‍රව්‍ය - A	කිලෝග්‍රෑම් එකක් රු.500/- බැගින්, කිලෝග්‍රෑම් 17,800
සෘජු ශ්‍රමය	පැයකට රු.200/- බැගින්, පැය 7,100
විචල්‍ය පොදුකාර්යය	රු.960,000/-
අන්තර්ග්‍රහණය කළ ස්ථාවර නිෂ්පාදන පොදුකාර්යය	රු.1,600,000/-

MPL සමාගම මාසය ආරම්භයේදී සහ අවසානයේදී කිසිදු තොගයක් පවත්වා ගනු නොලැබේ.

මබ විසින් කළ යුතු දෑ,

- (a) 2016 ජූනි මාසය සඳහා සත්‍ය ලාභය තක්සේරු කරන්න. (ලකුණු 03)
- (b) 2016 ජූනි මාසය සඳහා පහත සඳහන් විචලනයන් ගණනය කරන්න.
 - (i) විකුණුම් මිල විචලනය (Sales price variance).
 - (ii) විකුණුම් පරිමා විචලනය (Sales volume variance).
 - (iii) සෘජු ද්‍රව්‍ය මිල විචලනය (Direct material price variance).
 - (iv) සෘජු ද්‍රව්‍ය භාවිත විචලනය (Direct material usage variance).
 - (v) සෘජු ශ්‍රම අනුපාතික විචලනය (Direct labour rate variance).
 - (vi) සෘජු ශ්‍රම කාර්යක්ෂමතා විචලනය (Direct labour efficiency variance).
 - (vii) විචල්‍ය පොදුකාර්ය වියදම් විචලනය (Variable overhead expenditure variance).
 - (viii) විචල්‍ය පොදුකාර්ය කාර්යක්ෂමතා විචලනය (Variable overhead efficiency variance). (ලකුණු 16)

(B) සීමාසහිත ඩිසුරාජ්‍යාසව් (පොද්ගලික) සමාගම (DPL), එහි ගාල්ලේ පිහිටි කර්මාන්තශාලාවේදී විවිධ නිෂ්පාදන නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ. පහත සඳහන් තොරතුරු ඊළඟ වර්ෂය සඳහා පුරෝකථනය (forecasted) කර තිබේ:

විස්තරය	A නිෂ්පාදනය	B නිෂ්පාදනය	C නිෂ්පාදනය
විකුණුම් (රු. මිලියන)	25	30	10
විචල්‍ය පිරිවැය (රු. මිලියන)	(10)	(15)	(3)
දායකය (රු. මිලියන)	15	15	7
වෙන්කළ පොදුකාර්ය (01 වන සටහන) (රු. මිලියන)	(7.5)	(9)	(9)
ශුද්ධ ලාභය (රු. මිලියන)	7.5	6	(2)
වෙනත් තොරතුරු:			
විකිණීමට ඇති ප්‍රමාණය (ඒකක)	200,000	200,000	50,000
මුළු දායකය / මුළු විකුණුම් අගය (ලාභ පරිමා අනුපාතය)	60%	50%	70%

01 වන සටහන - වෙන්කළ පොදුකාර්යය

- (1) ලාභ ගණනය කිරීමේ අරමුණ වෙනුවෙන් වෙන් කරන ලද ප්‍රධාන කාර්යාලයේ වියදම්, වෙන්කළ පොදුකාර්යය වල ඇතුළත් වන අතර, එක් එක් නිෂ්පාදනයෙහි විකුණුම් වලින් 30% ක් ලෙසට එය ගණනය කරනු ලැබේ.
- (2) C නිෂ්පාදනයේ වෙන්කළ පොදුකාර්යයෙහි රු. මිලියන 6 ක් වූ එම නිෂ්පාදනයට විශේෂිත වූ ස්ථාවර නිෂ්පාදන පිරිවැය ඇතුළත් ය.

එළඹෙන වර්ෂය සඳහා C නිෂ්පාදනය සඳහා පුරෝකථනය කළ ශුද්ධ ලාභය සෘණ අගයක් (negative) ගන්නා බැවින්, DPL සමාගමේ කළමනාකරණය පහත සඳහන් විකල්පයන් පිළිබඳ සලකා බලමින් සිටී:

- (i) C නිෂ්පාදනය නිෂ්පාදනය කිරීම නවතා දැමීම. C නිෂ්පාදනය නිෂ්පාදනය කිරීම නවතා දැමීමෙන් රු. මිලියන 6 ක් වූ නිෂ්පාදනයටම විශේෂිත වූ ස්ථාවර නිෂ්පාදන පොදුකාර්යය ඉතිරි කරගැනීමට හැකිවනු ඇත.
- (ii) C නිෂ්පාදනය නිෂ්පාදනය කිරීම නවතා දැමීම සහ ඒ සඳහා යොදන සම්පත් B නිෂ්පාදනයේ ඒකක 140,000 ක් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා යොදා ගැනීම. කෙසේවෙතත්, එසේ නිෂ්පාදනය කෙරෙන B නිෂ්පාදනයේ අතිරේක ප්‍රමාණය, B නිෂ්පාදනයේ සාමාන්‍ය වෙළෙඳපොළ මිලට වඩා 10% ක් අඩුවෙන් විකුණනු ලැබේ.

මබ විසින් කළ යුතු දෑ,

DPL සමාගම සඳහා මූල්‍යමය වශයෙන් වාසිදායක වන්නේ (financially viable) ඉහත සඳහන් විකල්ප දෙකෙන් කුමක්දැයි තක්සේරු කරන්න.

(ලකුණු 06)
(මුළු ලකුණු 25)

කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුව

දැනුම් ක්‍රියාවලිය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචන
01 මට්ටම අවබෝධය වැදගත් තොරතුරු ආවර්ජනය සහ පැහැදිලි කිරීම.	නිර්වචනය කරන්න	ස්වභාවය, විෂය පථය හෝ තේරුම නිශ්චිතව ප්‍රකාශ කිරීම.
	අඳින්න	හැඩයක් හෝ රූපසටහනක් ගෙන හැර දැක්වීම.
	හඳුනා දක්වන්න	යමක් මනා සැලකිලිමත් වීමකින් අනතුරුව හඳුනා ගැනීම හෝ තහවුරු කිරීම හෝ තෝරා ගැනීම.
	ලැයිස්තුගත කරන්න	විස්තර කිරීමකින් තොරව අදාළ කරුණු එකින් එක වචනයෙන් ලියා දැක්වීම.
	සම්බන්ධ කරන්න	තාර්කික හෝ හේතු කාරක සම්බන්ධතාවය පෙන්නුම් කිරීම හෝ තහවුරු කිරීම.
	සඳහන් කරන්න	යමක් ස්ඵර ලෙස පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කිරීම.
	ගණනය කරන්න	ගණිතමය ගණනය කිරීම.
	විමසන්න	අවසන් නිගමනයකට පිවිසීම සඳහා විවිධ පැතිකඩ තර්කානුකූලව සවිස්තරව පරීක්ෂා කිරීම.
	පැහැදිලි කරන්න	අදාළ කරුණු සවිස්තරාත්මකව දැක්වීම.
	අර්ථකතනය කරන්න	අවබෝධයට පහසු සුපුරුදු පද මගින් අර්ථය ඉදිරිපත් කිරීම.
	හඳුනාගන්න	සෙවීමෙන් හෝ ප්‍රයත්න දැරීමෙන් නිගමනයකට එළඹීම.
	සටහන් කරන්න	අදාළ කරුණු විස්තරාත්මකව සටහන් කිරීම.
සාරාංශගත කරන්න	කරුණු වශයෙන් හෝ සංඛ්‍යා වශයෙන් ප්‍රධාන කරුණු කෙටියෙන් දැක්වීම.	

දැනුම් ක්‍රියාවලිය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචන
02 මට්ටම භාවිතය ඉගෙනගත් පසුබිම නොවන පසුබිමක දැනුම භාවිත කිරීම / සංවෘත ගැටළු විසඳීම.	භාවිත කරන්න	ප්‍රයෝගිකව භාවිතයේ යොදන්න.
	තක්සේරු කරන්න	වටිනාකම, ස්වභාවය, හැකියාව හෝ ගුණාත්මක බව තීරණය කරන්න.
	ප්‍රදර්ශනය කරන්න	සුවිශේෂී ලෙස උදාහරණ සමග ඔප්පු කරන්න.
	ප්‍රස්තාර දක්වන්න	ප්‍රස්තාර මගින් නියෝජනය කරන්න.
	පිළියෙල කරන්න	දී ඇති විස්තර සැලැස්මකට ගොනු කිරීම.
	ප්‍රමුඛතා දක්වන්න	වැදගත්කම, අනුපිලිවෙල අනුව දක්වන්න.
	සසඳන්න	තවත් දෙයක් සමග සංගත වේදයේ බැලීම.
විසඳන්න	ගණනය කිරීම හා / හෝ පැහැදිලි කිරීම් භරහා විසඳුම් සෙවීම.	

දැනුම් ක්‍රියාවලිය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචන
03 මට්ටම විශ්ලේෂණය අදහස් අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගා සමාන අසමානතා බැලීම / විවෘත ගැටළු විසඳීම.	විශ්ලේෂණය කරන්න	විසඳුම් හෝ ප්‍රතිඵලය තීරණය කිරීම පිණිස විස්තරාත්මකව පරීක්ෂා කරන්න.
	සමානකම් බලන්න	සමානකම් සොයා ගැනීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම.
	අසමානතා බලන්න	අසමානතා හෝ වෙනස්කම් සෙවීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම.
	වෙනස්කොට දක්වන්න	යමක් තවෙකෙකින් වෙනස්කොට දක්වන දෑ හඳුනා ගැනීම.
සැකිල්ලක් සේ දක්වන්න	සුවිශේෂී ලක්ෂණ සාරාංශ කොට දැක්වීම.	

සූත්‍ර පත්‍රිකා

ප්‍රමාණාත්මක මූල්‍ය:

සුළු පොලිය:

$$S = X (1 + nr)$$

වැල් පොලිය:

$$S = X \{1 + r\}^n$$

වට්ටම් කිරීම:

$$\text{වර්තමාන අගය} = \text{අනාගත අගය} \times \frac{1}{(1+r)^n}$$

අනවරත (Perpetuity):

$$\text{අනවරතයේ වර්තමාන අගය} = \frac{A}{r}$$

ගිණුම්කරණ පරිලාභ අනුපාතය:

$$\text{ARR} = \frac{\text{ආයෝජනය තුළින් සාමාන්‍ය වාර්ෂික ලාභය}}{\text{සාමාන්‍ය ආයෝජනය}} \times 100\%$$

$$\text{ARR} = \frac{\text{ඇස්තමේන්තුගත සාමාන්‍ය ලාභය}}{\text{ඇස්තමේන්තුගත මූලික ආයෝජනය}} \times 100\%$$

අභ්‍යන්තර ඵලදා අනුපාතය (IRR):

$$\text{IRR} = \frac{[N_1 r_2 - N_2 r_1]}{[N_1 - N_2]} \times 100\%$$

හෝ

$$\text{IRR} = a\% + \frac{NPV_A}{[NPV_A - NPV_B]} (b - a)\%$$

තොග පාලනය:

ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය (EOQ):

එකවර ප්‍රතිසම්පාදනය කරන විට:

$$\sqrt{\frac{2C_o D}{C_n}}$$

තමානුකූලව ප්‍රතිසම්පාදනය කරන විට:

$$\sqrt{\frac{2C_o D}{C_n \{1 - D/R\}}}$$